

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกเห็ด ในเขตพื้นที่อำเภอศรีประจันต์
จังหวัดสุพรรณบุรี

Analysis of cost and return of truffle growing in Amphoe Si Prachan.
Suphanburi Province

วารภรณ์ นาคใหม่^{1*}, ศิริมา แก้วเกิด² และบัญญัติ นีโรศก³

Waraporn Nakmai^{1*}, Sirima Kaewkerd² and Banjarat Nirasok³

¹ อาจารย์ประจำ, สาขาวิชาการบัญชี, คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ,
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี

¹ Lecturer in Accounting Faculty of Business and Information Technology, Rajamangala University of
Technology Suvarnabhumi, Suphan Buri Campus.

^{2,3} อาจารย์ประจำ, สาขาวิชาการบัญชี, คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ,
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์หันตรา

^{2,3} Lecturer in Accounting Faculty of Business and Information Technology, Rajamangala University of
Technology Suvarnabhumi, Huntra Campus.

* Corresponding author, E-mail: warapon_n@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกเห็ด ในเขตพื้นที่
อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อ การปลูกเห็ดเงิน
โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ จากการสุ่มตัวอย่างและสัมภาษณ์ชาวนาเห็ดเงิน
วัตถุประสงค์ของการศึกษารวม 252 ตัวอย่าง โดยแบ่งเป็นนาเห็ดขนาดเล็ก (1 - 5 ไร่) จำนวน 112
ตัวอย่าง นาเห็ดขนาดกลาง (6 - 15 ไร่) จำนวน 92 ตัวอย่าง และนาเห็ดขนาดใหญ่ (15 ไร่ขึ้นไป) จำนวน
48 ตัวอย่าง ตามลำดับ

ถ้าพิจารณาผลผลิตและรายได้จากเห็ดเงิน โดยแบ่งตามขนาดไร่ของการเพาะปลูกเห็ด พบว่า
ผลผลิตเห็ดเงินเฉลี่ยต่อไร่ของนาเห็ดขนาดเล็ก (1 - 5 ไร่) มีคือ 468.91 กิโลกรัม นาเห็ดขนาดใหญ่
(15 ไร่ขึ้นไป) 445.99 กิโลกรัม และนาเห็ดขนาดกลาง (6 - 15 ไร่) 443.05 กิโลกรัม ตามลำดับ ขณะที่
รายได้จากเห็ดเงินเฉลี่ยต่อไร่ของทุกขนาดมีค่าใกล้เคียงกัน เท่ากับ 34,202.92 บาท 42,753.65 บาท และ
57,717.43 บาท ของนาเห็ดขนาดเล็ก (1 - 5 ไร่) นาเห็ดขนาดกลาง (6 - 15 ไร่) และนาเห็ดขนาดใหญ่
(15 ไร่ขึ้นไป) ตามลำดับ เมื่อพิจารณากำไรสุทธิต่อขนาดพบว่านาเห็ดขนาดใหญ่ (15 ไร่ขึ้นไป) มีค่าสูงสุด
489,739.00 บาท รองลงมา คือ นาเห็ดขนาดกลาง (6 - 15 ไร่) 289,185.60 บาท และนาเห็ดขนาดเล็ก
(1 - 5 ไร่) 82,898.50 บาท ตามลำดับ และกำไรสุทธิต่อไร่ของนาเห็ดขนาดใหญ่ (15 ไร่ขึ้นไป)
มีค่าสูงสุด เท่ากับ 30.80 บาท รองลงมาคือ นาเห็ดขนาดกลาง (6 - 15 ไร่) 29.60 บาท และนาเห็ดขนาด
เล็ก (1 - 5 ไร่) 23.69 บาท ตามลำดับ จึงเห็นได้ว่าการทำนาเห็ดเงินในพื้นที่มาก ๆ ให้ผลตอบแทนสูงกว่า
การทำนาเห็ดเงินในพื้นที่น้อย

ปัญหาการผลิตและการตลาดของชาวนาหัวจีนจะคล้ายคลึงกัน โดยปัญหาการผลิตที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ปัญหาราคาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืช เป็นต้น มีราคาแพง ส่วนปัญหาการตลาดที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ปัญหาตลาดไม่มีความแน่นอน ราคาหัวจีนขึ้นๆ ลงๆ

คำสำคัญ: ชาวนาหัว, ต้นทุนและผลตอบแทน, จุดคุ้มทุน, อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

Abstract

The objective of this study was to analyze the cost and return of the truffle growing in Amphoe Si Prachan. Suphanburi Province By size and to study the problems and obstacles. That affects the Chinese frustration. The data used in the study are primary data. The samples were interviewed and interviewed by Chinese villagers. The objectives of the study were 252 samples, which were classified as small (1-5 rai), 112 samples (medium size), 92 samples (48 rai), respectively.

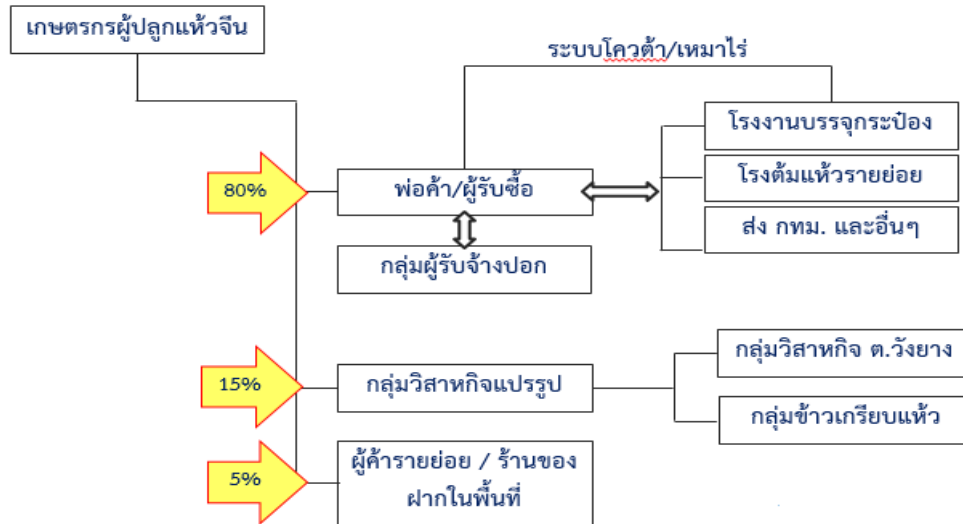
If you consider the yield and income from Chinese frustration. By size, it was found that the average yield of chinese rice truffle per rai (1-5 rai) was 468.91 kg. 445.99 kilograms (6-15 rai) and 443.05 kilograms (6-15 rai) respectively. Meanwhile, the average annual income per hectare of Chinese truffles was 34,202.92 baht, 42,753.65 baht and 57,717.43 baht respectively. Small (1-5 Rai) Medium size (6-15 hectares) and large boar (15 rai and above), respectively. The highest value was 489,739.00 baht, followed by medium sized bael (6-15 rai), 289,185.60 baht, and small boletus (1-5 rai), 82,898.50 baht respectively. The highest value was 30.80 baht, followed by medium sized bael (6-15 rais), 29.60 baht, and small oyster (1-5 rai) at 23.69 baht respectively. Very area The higher the return. Chinese noodle soup in less space The problem of production and marketing of Chinese people is similar. Production problems such as fertilizer, chemical pesticide, and so on are the most important problems. Chinese frustration up and down.

Keywords: Naresuan, cost and return, break-even point, Si Prachan Suphanburi Province

บทนำ

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการสัมภาษณ์ชาวนาผู้ปลูกหัว และกลุ่มผู้แปรรูปหัว (ทีมวิจัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 2558) พบว่า มี โครงสร้างการตลาดดังรูปที่ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นเส้นทางการไหลของผลผลิตไปสู่ผู้บริโภค จากรูปจะเห็นว่า ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ ร้อยละ 80 ถูกส่งให้คนกลาง/ผู้รับซื้อที่รับซื้อด้วยระบบโควต้า ซึ่งเป็นแบบเหมาไร่ โดยกลุ่มนี้จะรับซื้อหัวดิบแล้วจ้างคนปอกเปลือกแล้วจึงนำส่งโรงงานบรรจุกระป๋อง โรงต้มหัวรายย่อย และส่งกรุงเทพฯ และอื่นๆ ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้อีกร้อยละ 15 เป็นของกลุ่มแปรรูปผลผลิต ได้แก่กลุ่มวิสาหกิจวังยาง กับกลุ่ม ข้าวเกรียบหัว ปริมาณการปลูกในปัจจุบัน ประมาณ 2,000 ไร่ ผลผลิตต่อไร่ 3 - 4 เกวียนต่อไร่ / 4.5 - 6 ตันต่อไร่ราคาซื้อหัวหัวดิบหน้านาปัจจุบันประมาณ 160 บ./ถัง (10.67 บ./กก.) คิดเป็นมูลค่าหัวดิบต่อไร่ประมาณ 42,666.67 บ./ไร่/ฤดูกาล (ที่ 4,000 กก./ไร่ คิดเป็นมูลค่าหัวดิบต่อฤดูกาลโดยประมาณ 85,333,340 บาท อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาปัญหาของกลุ่มการผลิต และแปรรูปหัวจีนพบว่าประเด็นที่น่าสนใจคือ

เรื่องของราคา ที่เป็นความต้องการหลัก ซึ่งหากมองในแง่ของความได้เปรียบในการแข่งขัน พบว่า แห้วปลูกได้เพียงแหล่งเดียวในจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งนี้ การปลูกแห้วในพื้นที่อื่นเช่นกาญจนบุรี ก็ให้ผลผลิตไม่ดีเท่าที่อำเภอศรีประจันต์ ที่มีชั้นดินที่เหมาะสมสำหรับการทำนาแห้ว

ภาพที่ 1 แสดงโครงสร้างการตลาด

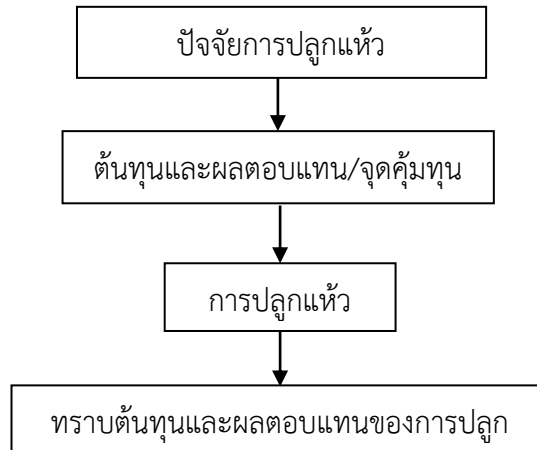
ที่มา: ข้อมูลพื้นฐานโดยการสัมภาษณ์ชาวนาผู้ปลูกแห้ว และกลุ่มผู้แปรรูปแห้ว (ทีมวิจัยหน่วยงานคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม,2558)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก็ได้ผลักดันการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์หลายชนิด โดยเฉพาะข้าวแห้วแบบอินทรีย์ ที่เป็นปัจจัยหลักสำคัญของคนทั่วโลก ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรการปลูกข้าวกับการปลูกแห้ว ที่ปลอดภัยเคมีต่างๆ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศได้เห็นความสำคัญของการบริโภคข้าวที่ปลูกแบบเกษตรอินทรีย์แต่ถึงอย่างไรการส่งเสริมการปลูกข้าวกับการปลูกแห้ว ยังมีปัญหาหลายอย่างสามารถแยกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ ปัญหาด้านการผลิต เนื่องจากการผลิตเกษตรอินทรีย์ยังเป็นการผลิตในลักษณะขนาดเล็ก เกษตรกรยังไม่สามารถผลิตในระดับใหญ่ได้ และการทำเกษตรอินทรีย์มีความเสี่ยงจากความเสียหายของผลผลิตสูงกว่าเนื่องจากการไม่ใช้สารเคมี ทำให้ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่ำ และมีต้นทุนการผลิตสูง ส่งผลให้ปริมาณสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ออกสู่ตลาดน้อย ส่วนปัจจัยที่สองคือปัญหาด้านการตลาด สำหรับตลาดในประเทศยังคงมีกลุ่มผู้บริโภคจำกัด เนื่องจากสินค้าเกษตรอินทรีย์ยังมีราคาสูง ขณะเดียวกันประชาชนเองก็ยังขาดความตระหนักต่อความสำคัญของผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่ได้มีการส่งเสริมการปลูกข้าวกับการปลูกแห้ว และสนับสนุนให้มีการปลูกแห้ว เพิ่มขึ้น เพื่อลดต้นทุนการผลิต ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม และเพื่อสุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภค แต่ในปัจจุบันยังมีเกษตรกรเพียงส่วนน้อยที่การปลูกแห้ว ทั้งๆที่ภาครัฐให้การสนับสนุน มีเกษตรกรที่การปลูกข้าวกับการปลูกแห้ว น้อยมาก ของพื้นที่การปลูกข้าวกับการปลูกแห้ว ทั้งหมดของอำเภอศรีประจันต์ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งเป็นปัญหาที่นำมาซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ว่าต้นทุนและผลตอบแทนอันเป็นปัจจัยกำหนดเกี่ยวกับการปลูกแห้ว ว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกแก้ว ในเขตพื้นที่อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาของการปลูกแก้ว ในเขตพื้นที่อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
- 2 เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกแก้ว ในเขตพื้นที่อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการดำเนินงานวิจัย

วิธีดำเนินการ

การศึกษาครั้งนี้ เลือกอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีซึ่งเป็นอำเภอที่มีความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์สำหรับการปลูกแก้วคุณภาพดีที่สุดแห่งเดียวในประเทศไทย โดยมีระยะเวลาในการศึกษา 12 เดือน ผู้วิจัยออกแบบการศึกษาไว้ดังนี้

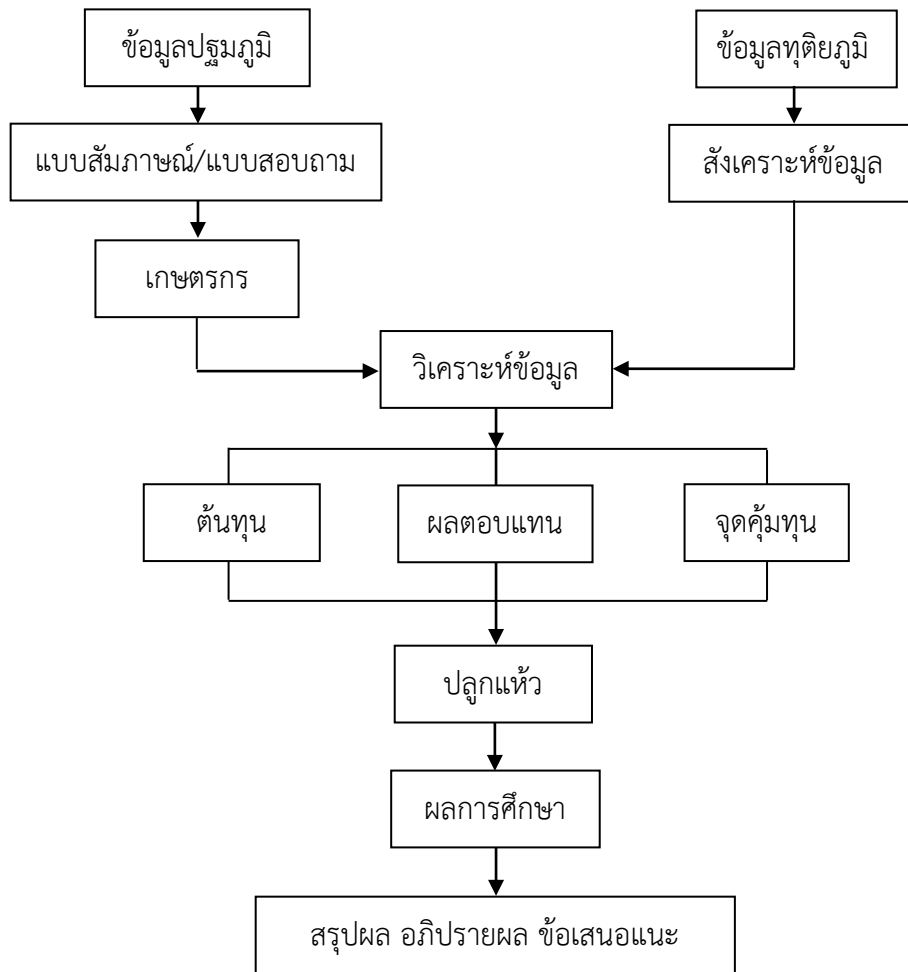
1. แจงวัตถุประสงค์และแผนงานวิจัยแก่หน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้องที่ปฏิบัติงานในพื้นที่
2. ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนชาวนาแก้ว อาสาสมัครเข้าร่วมโครงการวิจัย
3. จัดทำเวทีประชาคม วิเคราะห์เชื่อมโยงปัญหาศักยภาพความเป็นผู้ประกอบการ ปัญหาการเพาะปลูกแก้วผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เกษตรกรที่ปลูกแก้ว ในเขตพื้นที่อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีประชากร จำนวน 252 ราย ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5

แผนการดำเนินงาน

จากการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิสามารถสรุปเป็นแนวคิดวิธีการดำเนินการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกแก้ว ในเขตพื้นที่อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

ภาพที่ 3 แผนการดำเนินงาน

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการปลูกแห้ว
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุน
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบัญชีบริหาร
4. การจำแนกต้นทุน ผลตอบแทน จุดคุ้มทุน และ Best Practice
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยและสรุปผลการวิจัย

จากการสัมภาษณ์ชาวนาแห้วเงินตัวอย่างในเขตอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการสุ่มตัวอย่าง แบบง่าย ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษารวม 252 ตัวอย่าง โดยแบ่งเป็นนาแห้วขนาดเล็ก (1 – 5 ไร่) จำนวน 112 ตัวอย่าง นาแห้วขนาดกลาง (6 – 15 ไร่) จำนวน 92 ตัวอย่าง และนาแห้วขนาดใหญ่ (15 ไร่ขึ้นไป) จำนวน 48 ตัวอย่าง

สำหรับการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตแห้วเงินของเกษตรกรปรากฏว่า ต้นทุนส่วนใหญ่ในการปลูกแห้วเงิน ได้แก่ ต้นทุนผันแปร อันได้แก่ ค่าแรงงานเตรียมดินถึงเก็บเกี่ยว ค่าวัสดุการเกษตร และค่าใช้จ่าย

อื่นๆ เช่น ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์ เป็นต้น ต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ของขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เท่ากับ 15,108.59 บาท 20,548.83 บาท และ 30,165.27 บาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละของต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับร้อยละ 85.73 ร้อยละ 87.54 และ ร้อยละ 90.78 ตามลำดับ ขณะที่ต้นทุนคงที่ ได้แก่ ค่าใช้ที่ดิน ค่าเสื่อมราคาเครื่องมืออุปกรณ์ ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน และค่าดอกเบี้ยเงินทุนเฉลี่ยต่อไร่ของขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เท่ากับ 2,125.35 บาท 2,825.78 บาท และ 3,065.21 บาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละของต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ ร้อยละ 12.06 ร้อยละ 12.46 และร้อยละ 9.22 ตามลำดับ ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ของขนาดเล็ก คือ 17,623.22 บาท ขนาดกลาง 23,474.61 บาท และขนาดใหญ่ 33,230.48 ตามลำดับ

จำนวนผลผลิตเฉลี่ยรวมต่อขนาดไร่ ขนาดเล็ก เท่ากับ 17,500 กิโลกรัม ขนาดกลาง เท่ากับ 62,750 กิโลกรัม และขนาดใหญ่ เท่ากับ 142,200 กิโลกรัม ราคาขายเฉลี่ย (บาทต่อกิโลกรัม) ขนาดเล็ก เท่ากับ 15.00 ขนาดกลาง เท่ากับ 15.25 และขนาดใหญ่ เท่ากับ 16.85 รายได้ทั้งหมด (บาทต่อไร่) ขนาดเล็ก เท่ากับ 52,500.00 ขนาดกลาง เท่ากับ 63,795.83 และขนาดใหญ่ เท่ากับ 79,869.00 ต้นทุนผันแปร (บาทต่อไร่) ขนาดเล็ก เท่ากับ 15,108.59 ขนาดกลาง เท่ากับ 20,548.83 และขนาดใหญ่ เท่ากับ 30,165.27 กำไรส่วนเกิน (บาทต่อไร่) ขนาดเล็ก เท่ากับ 37,391.41 ขนาดกลาง เท่ากับ 43,247.00 และขนาดใหญ่ เท่ากับ 49,703.73 กำไรสุทธิ (บาทต่อไร่) ขนาดเล็ก เท่ากับ 35,266.06 ขนาดกลาง เท่ากับ 40,321.22 และขนาดใหญ่ เท่ากับ 46,638.52 ตามลำดับ

ต้นทุนรวม (บาทต่อไร่) ขนาดเล็ก เท่ากับ 17,623.22 ขนาดกลาง เท่ากับ 23,474.61 และขนาดใหญ่ เท่ากับ 33,230.48 ต้นทุนคงที่ทั้งหมด (บาทต่อไร่) ขนาดเล็ก เท่ากับ 2,125.35 ขนาดกลาง เท่ากับ 2,925.78 และขนาดใหญ่ เท่ากับ 3,065.21 ต้นทุนผันแปร (บาทต่อไร่) ขนาดเล็ก เท่ากับ 15,108.59 ขนาดกลาง เท่ากับ 20,548.83 และขนาดใหญ่ เท่ากับ 30,165.27 จำนวนผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ขนาดเล็ก เท่ากับ 17,500 ขนาดกลาง เท่ากับ 62,750 และขนาดใหญ่ เท่ากับ 142,200 ต้นทุนผันแปร (บาทต่อกิโลกรัม) ขนาดเล็ก เท่ากับ 0.86 ขนาดกลาง เท่ากับ 0.33 และขนาดใหญ่ เท่ากับ 0.21 ราคาขายเฉลี่ย เมื่อเปลี่ยนแปลงเทียบกับต้นทุน (บาทต่อกิโลกรัม) ขนาดเล็ก เท่ากับ 15.00 ขนาดกลาง เท่ากับ 15.25 และขนาดใหญ่ เท่ากับ 15.85 ปริมาณการผลิตคุ้มทุน (กิโลกรัมต่อไร่) ขนาดเล็ก เท่ากับ 2,592.00 ขนาดกลาง เท่ากับ 2,896.67 และขนาดใหญ่ เท่ากับ 3,125.54 และราคาขายคุ้มทุน (บาทต่อกิโลกรัม) ขนาดเล็ก เท่ากับ 9.56 ขนาดกลาง เท่ากับ 10.83 และขนาดใหญ่ เท่ากับ 12.44 ตามลำดับ

อภิปรายผล

เกษตรกรผู้ปลูกแห้วเงินมีอายุโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 30-39 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่เหมาะสมกับการทำงาน การศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ส่วนประสบการณ์การปลูกแห้วเงินมากกว่า 5 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีขนาด 4-6 คน สมาชิกที่ช่วยในการเพาะปลูกแห้วเงินเต็มที่ ร้อยละ 87.25 ลักษณะการถือครองที่ดินเป็นของตนเองร้อยละ 78.59 เนื้อที่เพาะปลูกแห้วเงินเฉลี่ย 12.25 ไร่ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปลูกแห้วเงินส่วนใหญ่เป็นของตนเอง แหล่งเงินกู้ส่วนใหญ่กู้จากแหล่งเงินกู้ในระบบ โดยเฉพาะธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นแหล่งเงินกู้ที่สำคัญร้อยละ 45.90 อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี ภาระหนี้สินของเกษตรกรเป็นผู้มีหนี้สินร้อยละ 72.62 โดยมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนที่กู้ยืม 42,146 บาท และหนี้สินรวมเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งหมดเท่ากับ 29,154 บาท การเพาะปลูกแห้วเงินมีวิธีการคล้ายกับการทำนาและปลูกในสภาพพื้นที่เช่นเดียวกัน พันธุ์แห้วเงินที่ใช้ส่วนใหญ่เกษตรกรเก็บแห้วเงินไว้ทำพันธุ์เองร้อยละ

ละ 76.38 ใช้เมล็ดพันธุ์เฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 3.92 ถึง เกษตรกรที่ศึกษามีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดโรคแมลงและศัตรูพืชทุกราย เกษตรกรจะเริ่มปลูกหัวเงินในเดือนมีนาคมและจะเริ่มเก็บเกี่ยวเดือนกันยายนเป็นส่วนใหญ่ การใช้แรงงานในการผลิต หัวเงินประกอบด้วย แรงงานครอบครัวและแรงงานแลกเปลี่ยนกับแรงงานจ้าง เท่ากับ 78.66 วันงานต่อไร่ ซึ่งแรงงานเก็บเกี่ยวเป็นแรงงานที่สำคัญที่สุดในการผลิตหัวเงินเท่ากับ 72.69 วันงานต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 84.49 ของการใช้แรงงานทั้งหมด การจำหน่ายผลผลิตหัวเงินส่วนใหญ่จำหน่ายให้กับพ่อค้าท้องถิ่น

สำหรับปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรที่ศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่จะประสบปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตราคาแพง เช่น ปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืช ปัญหาขาดแคลนแรงงาน และปัญหาโรคระบาด นอกจากนี้ปัญหาทางด้านการตลาดอันเนื่องมาจากการตลาดไม่มีความแน่นอน ราคาขึ้นๆ ลงๆ และถูกพ่อค้าคนกลางกดราคาซื้อ

การคาดคะเนฟังก์ชันการผลิต เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตหัวเงินและปัจจัยการผลิต โดยใช้สมการการผลิตแบบคอบบ์-ดักลาส ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ปัจจัยการผลิตแรงงานคนต่อไร่และมูลค่าปุ๋ยเคมีต่อไร่ เมื่อนำมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติปรากฏว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และ 95 ตามลำดับ โดยที่ปัจจัยการผลิต แรงงานคนต่อไร่ และมูลค่าปุ๋ยเคมีต่อไร่ มีความแน่นอนในการกำหนดผลผลิตหัวเงินต่อไร่เท่ากับร้อยละ 52.36 แรงงานคนต่อไร่ และมูลค่าปุ๋ยเคมีต่อไร่ มีความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.3511 และ 0.0592 ตามลำดับ การผลิตหัวเงิน ต่อไร่อยู่ในระยะผลตอบแทนต่อขนาดลดลง คือ ผลรวมของความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.4105 สำหรับผลผลิตเพิ่มจากการใช้ปัจจัยการผลิตแรงงานคนต่อไร่ เท่ากับ 2.1347 และมูลค่าปุ๋ยเคมีต่อไร่เท่ากับ 0.009

การพิจารณาระดับการใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมทางเศรษฐกิจ โดยพิจารณาจากการนำมูลค่าผลผลิตเพิ่มจากการใช้ปัจจัยการผลิตแต่ละชนิด เปรียบเทียบกับต้นทุนเพิ่มของปัจจัยการผลิตตามสภาพความเป็นจริงในท้องที่ที่ทำการศึกษา ปีการผลิต 2559 ปรากฏว่า มูลค่าผลผลิตเพิ่มจากการใช้แรงงานคนต่อไร่เทียบกับต้นทุนเพิ่มของแรงงานคนต่อไร่เท่ากับ 1.6569 ดังนั้นเพื่อให้การใช้แรงงานคนต่อไร่ในการผลิตหัวเงินเหมาะสมควรจะมีการใช้แรงงานคนต่อไร่อีก ส่วนมูลค่าผลผลิตเพิ่มจากการใช้มูลค่าปุ๋ยเคมีต่อไร่เทียบกับต้นทุนมูลค่าปุ๋ยเคมีต่อไร่เท่ากับ 0.5861 ดังนั้นควรลดมูลค่าปุ๋ยเคมีต่อไร่ลง เนื่องจากการใช้มูลค่าปุ๋ยเคมีต่อไร่มากเกินไป

ข้อเสนอแนะ

1. ต้นทุนในการผลิตหัวเงินมากกว่าร้อยละ 80 ของต้นทุนทั้งหมดเป็นต้นทุนผันแปร โดยเฉพาะค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวมากกว่าร้อยละ 40 ซึ่งเป็นต้นทุนที่สำคัญที่สุดในการผลิตหัวเงิน ทั้งนี้เนื่องจากการเก็บเกี่ยวหัวเงินนั้นใช้แรงงานคนทั้งสิ้น และจะต้องเป็นแรงงานที่มีความสามารถและชำนาญสูง จึงจะทำให้การเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ดี เพราะการเก็บเกี่ยวหัวเงินใช้วิธีงมแห้ว โดยใช้เท้าเหยียบแล้วใช้มือขุดดินขึ้นมา ซึ่งใช้เวลามากควรมีการคิดค้นเครื่องมือช่วยในการเก็บเกี่ยว เพื่อความสะดวกรวดเร็วและลดค่าใช้จ่ายส่วนนี้ลงไปได้ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรได้รับกำไรเพิ่มขึ้น

2. การใช้พันธุ์หัวเงินของเกษตรกร จะใช้พันธุ์หัวเงินจากฤดูกาลผลิตที่ผ่านมา ซึ่งยังไม่ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์เลย ดังนั้นควรมีการค้นคว้าเกี่ยวกับพันธุ์หัวเงิน เพื่อให้ได้ผลผลิตต่อไร่มากขึ้นหัวมีขนาดใหญ่ และให้ได้คุณภาพดีกว่าที่เป็นอยู่

3. ภาวะราคาหัวจิ้นที่เกษตรกรขายได้ยังขาดเสถียรภาพ เนื่องจากช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก ราคาหัวจิ้นจะตกต่ำ แต่ถ้าช่วงที่ผลผลิตน้อยราคาก็จะสูงขึ้น ดังนั้นเกษตรกรควรติดตามความเคลื่อนไหวของราคาหัวจิ้น เพื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตจำหน่ายในช่วงราคาสูง นอกจากนั้นเกษตรกรควร จะรวมกลุ่มกัน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองในเรื่องของราคากับพ่อค้ารับซื้อหัวจิ้น

5. การสะท้อนการใช้จ่าย โดยเกษตรกรควรจัดทำบันทึกรายรับรายจ่ายเพื่อให้ทราบข้อมูลเป็น “กระจกส่องเงา” สะท้อนผลการทำงาน สะท้อนการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และนำไปใช้เป็นข้อมูล ปรับปรุงการผลิตในรอบต่อ ๆ ไป

6. จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน โดยเฉพาะเกษตรกรที่มีกระบวนการเพาะปลูกและการจำหน่ายแปลงตัวอย่างที่มีกำไรสูงสุดจากการปลูกหัว

เอกสารอ้างอิง

คณะครุศาสตร์.(2558).ข้อมูลการลงพื้นที่สำรวจการปลูกหัวจิ้นในเขตพื้นที่อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี.มทร.สุพรรณภูมิ